

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

УДК 378:355

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.273080>

Михайло Медвідь, доктор економічних наук,
професор зі спеціальності 254 Забезпечення військ (сил),
заступник начальника Київського інституту Національної гвардії України
з навчально-методичної роботи,
Київський інститут Національної гвардії України
Віталій Криворучко, начальник курсу № 2 факультету забезпечення державної безпеки
Київський інститут Національної гвардії України

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Проведено аналіз наукових праць, нормативно-правових актів, онлайн-опитування, зустрічі та бесіди з випускниками вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України, на підставі яких внесені зміни до змісту освітніх програм Київського інституту Національної гвардії України. Визначені подальші завдання дослідження, спрямовані на формування готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку в процесі професійної підготовки.

Ключові слова: Національна гвардія України; кадрове забезпечення; вищий військовий навчальний заклад; військова освіта; організація освітнього процесу; майбутні офіцери; готовність.

Рис. 3. Літ. 15.

Mykhailo Medvid, Doctor of Sciences (Economics),
Professor in Forces (Troops) Support (specialty 254),
Deputy Head of the Kyiv Institute of the National Guard of
Ukraine for Educational and Methodological Work,
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine
Vitalii Kryvoruchko, Chief of Course 2 of Faculty Providing of State Security
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

IMPROVEMENT OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE OFFICERS OF THE PUBLIC ORDER PROTECTION MILITARY UNITS (SUBUNITS) OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE

Based on the results of the research, the article substantiates the need to improve the professional training of future officers of military units (subunits) for the protection of public order of the National Guard of Ukraine. An analysis of scientific papers, regulatory and legal acts, online surveys, meetings and conversations with graduates of higher military educational institutions of the National Guard of Ukraine was carried out, based on which changes were made to the content of educational programs of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine (educational programs of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine were reworked – basic and specialized tactical level courses (L1–A, L–1B) were introduced, including the educational discipline “Moral and psychological support of training and use of military formations”; the considered proposal of the graduates regarding the educational discipline “Service and combat activity of units” – it is defined as selective). Further tasks of the study aimed at forming the readiness of future officers of the National Guard of Ukraine to perform official tasks for the protection of public safety and order in the process of professional training have been determined (analyse the state of the problem; clarify the criteria, indicators and levels of readiness of future officers of the National Guard of Ukraine to perform official tasks for the protection of public safety and order; identify and theoretically substantiate pedagogical conditions; experimentally check the effectiveness of pedagogical conditions).

Keywords: National Guard of Ukraine; personnel support; higher military educational institution; military education; organization of the educational process; future officers; readiness.

Постановка проблеми. З 2014 р. військові частини (підрозділи) з охорони громадського порядку Національної гвардії України (ВЧ (П) з ОГП НГУ) крім традиційних завдань, виконують нові – на територіях об'єктів авіаційного та залізничного транспорту, а також у зоні проведення операції Об'єднаних сил. У кожній ВЧ (П) створено позаштатні групи діалогу, які несуть службу щодо забезпечення охорони гро-

мадської безпеки і порядку для попередження конфліктних ситуацій, зняття напруження між учасниками заходів, запобігання їх агресивним діям та здійснюють роз'яснення правомірності дій правоохоронців.

У 2020 р. ВЧ (П) з ОГП НГУ з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19 брали активну участь у забезпеченні протиепідемічних заходів.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

У лютому 2022 р. запроваджено правовий режим воєнного стану, що також вплинуло на зміни у середовищі виконання завдань ВЧ (П) з ОГП НГУ.

Невраховані згадані чинники у професійній підготовці майбутніх офіцерів НГУ впливають на формування їхньої готовності до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку. Запобіганням такого є впровадження отриманого досвіду до змісту освітніх програм (ОП), програм навчальних дисциплін та програм практик вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) НГУ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процесу удосконалення організації охорони громадського порядку ВЧ (П) НГУ присвячені наукові праці І. Волкова [2], О. Голованя [3], В. Євсєєва [12], І. Свтушенка [11], В. Перепада [2], І. Радванського [11], Д. Тробюка [3; 12] та ін. Проте згадані вчені серед обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення організації охорони громадської безпеки і порядку нехтують процесом удосконалення професійної підготовки військовослужбовців, які залучаються до охорони громадської безпеки і порядку. Адже якість результатів діяльності певних осіб залежить від досягнення ними відповідних результатів навчання. Наприклад, О. Головань та Д. Тробюк у дослідженні [3] розривають перспективи використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) підрозділами НГУ під час охорони громадської безпеки і порядку, зазначаючи, що серед чинників, “які стримують перспективу застосування БПЛА підрозділами гвардії для виконання завдань в сфері безпеки” є “мала кількість годин на навчання та підготовку фахівців з управління та експлуатації БПЛА з послідовним створенням груп їх застосування”. У цьому випадку можна запропонувати майбутнім офіцерам НГУ розглянути можливість додатково проходження курсу “Основи тактики застосування коптерів DJI Mavic 3 та Autel EVO II в бойових умовах” [9] тощо.

Серед дисертаційних досліджень, присвячених удосконаленню професійної підготовки майбутніх офіцерів НГУ, можна виділити тих учених, які проводили наукові студії 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти: А. Бухуна [1], Д. Швеця [14] та

Є. Яковенка [15]. Результати цих досліджень є важливими і використовуються ВВНЗ НГУ у освітньому процесі. Проте, як ми зазначали вище, середовище здійснення діяльності офіцерами ВЧ (П) з ОГП НГУ змінилося. Відповідно ці зміни необхідно враховувати в організації освітнього процесу майбутніх офіцерів НГУ. У праці [4] обґрунтовано як це реалізовувати на практиці. Важливе значення у цьому процесі відіграють науково-педагогічні працівники (НПП), а також їх відповідний та своєчасний професійний розвиток [7].

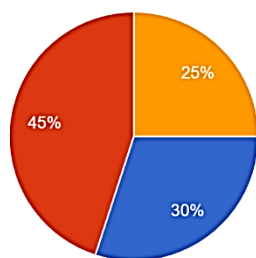
Отже, практичною проблемою проведеного дослідження є наявність змін у середовищі здійснення діяльності офіцерами ВЧ (П) з ОГП НГУ, відсутності врахування цих змін у професійній підготовці та відсутності результатів проведення відповідних наукових досліджень.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні необхідності удосконалення професійної підготовки майбутніх офіцерів ВЧ (П) з ОГП НГУ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до рекомендацій врахування змін в організації освітнього процесу майбутніх офіцерів НГУ [4] “обов’язковим елементом проведення досліджень повинні бути опитування такої категорії осіб, як офіцери, які виконують (виконували) службово-бойові завдання” в сфері досліджуваної діяльності. Тому з випускниками ВВНЗ НГУ проведено онлайн-опитування, у яких взяли участь 60 осіб, а також зустрічі та бесіди [13].

За результатами проведених заходів стверджуємо, що зміна середовища, в якому НГУ реалізовує завдання та функції відповідно до Закону України “Про Національну гвардію України” [10], вплинула на готовність майбутніх офіцерів ВВНЗ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку ВЧ (П) НГУ. Зокрема, отримано таку інформацію:

1) не всі випускники були готові до проходження військової служби у ВЧ (П) з ОГП НГУ на початку професійного становлення (рис. 1), як правило це пов’язано з недостатньо сформованими практичними навичками для організації служби у ВЧ (П) з ОГП НГУ (рис. 2);

- Підготовлений достатньо для успішного виконання покладених завдань.
- Деякі особливості в організації діяльності для мене були новими.
- Абсолютно не підготовлений, довелося вчитися в процесі служби.

Рис. 1. Розподіл відповідей респондентів на питання “Чи вважали ви себе достатньо підготовленими на початку професійного становлення у ВЧ (П) з ОГП НГУ?”

Рис. 2. Розподіл відповідей респондентів на питання “Чи достатньо задовольняли вас сформовані практичні навички для організації служби у ВЧ (ІІ) з ОГП НГУ?”

2) з виникненням нових завдань, пов’язаних з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, запровадження правового режиму воєнного стану,

виявлено дефіцит необхідних знань про комунікації як з підлеглим особовим складом, так і з населенням (рис. 3), порядок застосування зброї тощо;

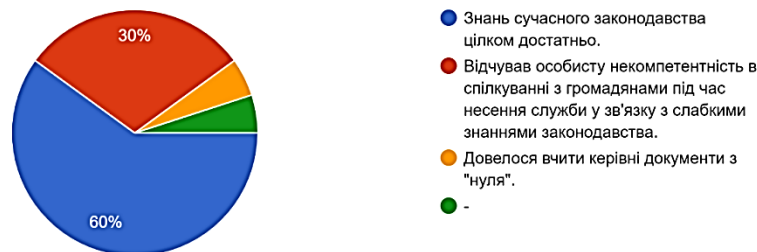

Рис. 3. Розподіл відповідей респондентів на питання “З виникненням нових завдань, пов’язаних із запобіганням поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, запровадження правового режиму воєнного стану, чи достатніми були в вас знання щодо порядку реалізації відповідних нормативно-правових актів?”

3) для запобігання подібному офіцерами запропоновано ввести такі зміни до освітніх програм підготовки: навчальні дисципліни, які розкривають реалізацію функцій НГУ, визначати вибірково, і цей вибір враховувати при розподілі курсантів на військове стажування та при розподілі призначення їх на посади у ВЧ (ІІ) НГУ; за можливості збільшити співвідношення занять таких дисциплін на користь практичних; посилити змістову складову юридичних, комунікативних дисциплін та дисциплін, які визначають порядок застосування зброї; запровадити навчальну дисципліну “Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування військових формувань”.

У серпні 2022 р. ОП Київського інституту НГУ “Правове забезпечення службово-бойової діяльності частин та підрозділів Національної гвардії України” спеціальності 081 Право першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та “Забезпечення державної безпеки підрозділами Національної гвардії України” спеціальності 251 Державна безпека першого (бакалаврського) рівня вищої освіти були перепрацьовані з урахуванням розпорядження Міністерства оборони України від 04.08.2022 року № 19691/з [5; 6; 8]. Цей

нормативно-правовий акт визначає, що курсанти навчаються за ОП, які містять базовий та фаховий курси тактичного рівня (L1A, L1B) [8]. Серед навчальних дисциплін базового курсу тактичного рівня L1A обов’язковою є дисципліна “Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування військових формувань”. Також в ОП врахована пропозиція випускників щодо навчальної дисципліни “Службово-бойова діяльність підрозділів”, яка розкриває реалізацію функцій НГУ, визначено вибірково.

Зазначене вище є обґрунтуванням необхідності подальшого удосконалення професійної підготовки майбутніх офіцерів ВЧ (ІІ) з ОГП НГУ, проведення досліджень, направлених на формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку в процесі професійної підготовки.

Аналіз нормативних документів, наукових джерел, сучасного стану готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку в процесі професійної підготовки дав змогу виявити суперечності між потребою суспільства в підготовлених до виконання

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку офіцерів НГУ та неспроможністю усталеної системи підготовки забезпечити таку потребу.

Актуальність проблеми в умовах викликів сьогодення, потреба її теоретичного і практичного розроблення та систематизації, а також визначені суперечності зумовили вибір теми дослідження: “Формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку в процесі професійної підготовки”.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку в процесі професійної підготовки.

Завдання дослідження, які у подальшому необхідно виконати:

1) проаналізувати стан проблеми формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку в процесі професійної підготовки, з’ясувати сутність і структуру цієї якості;

2) уточнити критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку;

3) виявити і теоретично обґрунтувати педагогічні умови формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку в процесі професійної підготовки;

4) змодельовати процес професійної підготовки, що передбачає формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку з урахуванням виявлених і теоретично обґрунтованих педагогічних умов;

5) експериментально перевірити ефективність педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку в процесі професійної підготовки.

Об’єкт дослідження – освітній процес майбутніх офіцерів НГУ.

Предмет дослідження – педагогічні умови формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадської безпеки і порядку.

Висновки. За результатами проведеного дослідження обґрунтовано необхідність удосконалення професійної підготовки майбутніх офіцерів ВЧ (П) з ОГП НГУ.

Подальші дослідження будуть присвячені аналізу стану проблеми формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань

з охорони громадської безпеки і порядку в процесі професійної підготовки, з’ясуванню сутності і структури цієї якості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бухун А.Г. Розвиток громадянської компетентності майбутніх офіцерів Національної гвардії України у процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава. 2017. 20 с.

2. Волков І.М., Перепада В.І. Актуальні питання правового регулювання процесу виконання Національною гвардією України завдань з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки під час масових заходів та у ході припинення масових заворушень. *Честь і закон*. 2018. № 4. С. 103–109.

3. Головань О.М., Тробюк Д.В. Перспектива використання безпілотних літальних апаратів підрозділами Національної гвардії України під час охорони громадського порядку. *Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил*. 2019. № 2. С. 43–47.

4. Медвідь М.М., Бабічев А.В., Дем’янишин В.М., Медвідь Ю.І., Бухун А.Г. Попереду змін у військових системах вищої освіти та професійної орієнтації. *Вісник Черкаського університету. Серія “Педагогічні науки”*. 2016. Вип. 14. С. 76–87.

5. Медвідь М.М., Ктігоров М.О., Медвідь Ю.І., Курбатов А.А., Пашинський А.В., Криворучко В.О. Врахування тенденцій воєнної політики України в організації освітнього процесу вищого військового навчального закладу. *Вісник Черкаського університету. Серія “Педагогічні науки”*. 2022. Вип. 4. С. 29–37.

6. Медвідь М., Ктігоров М., Криворучко В. Визначення переліку військово-професійних та військовоспеціальних компетентностей майбутнього офіцера Національної гвардії України. *Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції*: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Мукачево, 27–28 жовтня 2022 р.). Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. С. 177–179.

7. Медвідь М., Черніченко І., Медвідь Ю., Дем’янишин В. Імплементация постанови КМУ від 21.08.2019 р. № 800 “Деякі питання підвищення кваліфікації...” в процесі становлення викладача-початківця вищого військового навчального закладу. *Молодь і ринок*. 2020. № 1 (180). С. 6–11.

8. Організаційно-методичні рекомендації з розроблення (коригування) основних освітніх документів з підготовки військових фахівців офіцерського, сержантського (старшинського) складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти: розпорядження Міністерства оборони України від 04.08.2022 року № 19691/з.

9. Основи тактики застосування коптерів DJI Mavic 3 та Autel EVO II в бойових умовах: курс фонду “Повернись живим”. URL: <http://surl.li/eoiej> (дата звернення: 20.01.2023).

10. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 року № 876-VII. URL: <http://surl.li/sjrj> (дата звернення: 20.01.2023).

11. Радванський І.Г., Євтушенко І.В. Особливості організації взаємодії частин і підрозділів Національної

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

гвардії України, Національної поліції України та інших правоохоронних органів у сфері охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки. *Честь і закон*. 2021. № 2. С. 52–57.

12. Тробюк Д., Євсєєв В. Організація охорони громадського порядку Національної жандармерії Франції та можливості її використання у Національній гвардії України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Сер.: Військові та технічні науки*. 2019. № 1. С. 125–136.

13. У Київському інституті Національної гвардії України відбулася довгоочікувана зустріч випускників. Сайт Київському інституті Національної гвардії України. URL: <http://surl.li/ejyup> (дата звернення: 20.01.2023).

14. Швець Д.В. Підготовка майбутніх офіцерів МВС України до охорони і забезпечення громадського порядку в процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Національний авіаційний університет. Київ, 2016. 20 с.

15. Яковенко Є.С. Формування професійних умінь у майбутніх офіцерів підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Глухів. нац. пед. унт ім. О. Довженка. Глухів, 2016. 21 с.

REFERENCES

1. Bukhun, A.H. (2017). Rozvytok hromadskoi kompetentnosti maybutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy u protsesi profesiynoi pidhotovky [Development of civic competence of future officers of the National Guard of Ukraine in the process of professional training]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Poltava, 20 p. [in Ukrainian].

2. Volkov, I.M. & Perepadiya, V.I. (2018). Aktualni pytannia pravovoho rehulivannia protsesu vykonannia Natsionalnoi hvardii Ukrainy zavdan z ohorony hromadskoho poriadku ta zabezpechennia hromadskoi bezpeky pid chas masovykh zakhodiv ta u khodi prypynennia masovykh zavorushen [Actual issues of legal regulation of the process of the National Guard of Ukraine's performance of the tasks of protecting public order and ensuring public safety during mass events and during the cessation of mass riots]. *Honor and law*. No. 4, pp. 103–109. [in Ukrainian].

3. Holovan, O.M. & Trobiuk, D.V. (2019). Perspektyva vykorystannia bezpilotnykh litalnykh aparativ pidrozdilamy Natsionalnoi hvardii Ukrainy pid chas okhorony hromadskoho poriadku [The prospect of using unmanned aerial vehicles by units of the National Guard of Ukraine during the protection of public order]. *Collection of scientific works of the Kharkiv National University of the Air Force*. No. 2, pp. 43–47. [in Ukrainian].

4. Medvid, M.M., Babichev, A.V., Demianyshyn, V.M., Medvid, Yu.I. & Buhun, A.H. (2016). Poperedu zmin u viyskovykh systemskh vyshchoi osvity ta profesiynoi orientatsii. [Changes are ahead in the military systems of higher education and professional orientation]. *Herald of Cherkasy University. Series "Pedagogical Sciences"*. Vol. 14, pp. 76–78. [in Ukrainian].

5. Medvid, M.M., Kitorov, M.O., Medvid, Yu.I., Kurbatov, A.A., Pashynskyy A.V. & Krivoruchko, V.O. (2022). Vrachuvannia tendentsiy voiennoi polityky Ukrainy v orhanizatsii osvitnoho protsesu vyshchoho viyskovoho navchalnoho zakladu [Taking into account the trends of the military policy of Ukraine in the organization of the educational process of

the higher military educational institution]. *Herald of Cherkasy University. Series "Pedagogical Sciences"*. Vol. 4, pp. 29–37. [in Ukrainian].

6. Medvid, M.M., Kitorov, M.O. & Krivoruchko, V.O. (2022). Vyznachennia pereliku viyskovo-profesiynykh ta viyskovospetsialnykh kompetentnostey maybutnoho ofitsera Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Determination of the list of military-professional and military-special competencies of the future officer of the National Guard of Ukraine]. Education and formation of competitiveness of specialists in the conditions of European integration: Proceedings of the 4rd International Conference, pp. 177–179. [in Ukrainian].

7. Medvid, M., Chernichenko, I., Medvid, Yu. & Demianyshyn, V. (2020). Implementatsiya postanovy KMU vid 21.08.2019 No. 800 "Deiaki pytannia kvalifikatsii..." v protsesi stanovlennia vykladacha-pochatkivtsia vyshchoho viyskovoho navchalnoho zakladu [Implementation of the resolution of the CMU dated August 21, 2019 No. 800 "Some issues of professional development..." in the process of becoming a novice teacher of a higher military educational institution]. *Youth & market*, No. 1 (180), pp. 6–11. [in Ukrainian].

8. Orhanizatsiyno-metodychni rekomendatsii z rozroblyennia (koryhuvannia) osnovnykh osvitnikh dokumentiv z pidhotovky viyskovykh fakhivtsiv ofitserkoho, serzhantskoho (starshynskoho) skladu u vyshchykh viyskovykh navchalnykh zakladakh, zakladakh fakhovoi peredvyshchoi viyskovoї osvity ta viyskovykh navchalnykh pidrozdilakh zakladiv vyshchoi osvity: rozporiadzhennia Ministerstva oborony Ukrainy vid 04.08.2022 roku № 19691/z. [Organizational and methodological recommendations for the development (correction) of basic educational documents for the training of military specialists of the officer, sergeant (sergeant) ranks in higher military educational institutions, institutions of professional advanced military education and military educational units of higher education institutions: order of the Ministry of Defense of Ukraine dated August, 04 2022 No. 19691/z.]. [in Ukrainian].

9. Osnovy taktyky zastosuvannia kopteriv DJI Mavic ta Autel EVO II v boyovykh umovakh: kurs fondu "Povernys zhyvym" [The basics of the tactics of using DJI Mavic 3 and Autel EVO II copters in combat conditions: the course of the "Come Back Alive" Foundation]. Available at: <http://surl.li/eoicj> (Accessed 20 Jan. 2023) [in Ukrainian].

10. Pro Natsionalnu hvardiiu Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 13.03.2014 № 876-VII [National Guard of Ukraine Act]. Available at: URL: <http://surl.li/sjrj> (Accessed 20 Jan. 2023) [in Ukrainian].

11. Radvanskyi, I.H. & Yevtushenko, I.V. (2021). Osoblyvosti orhanizatsii vzaiemodii chastyn i pidrozdiliv Natsionalnoi hvardii Ukrainy, Natsionalnoi politsii Ukrainy ta inshykh pravookhoronnykh orhaniv u sferi okhorony hromadskoho poriadku i zabezpechennia hromadskoi bezpeky [Peculiarities of the organization of interaction between parts and units of the National Guard of Ukraine, the National Police of Ukraine and other law enforcement agencies in the field of public order protection and public safety]. *Honor and law*. No. 2, pp. 52–57. [in Ukrainian].

12. Trobiuk, D. & Yevsieiev, V. (2019). Orhanizatsiia okhorony hromadskoho poriadku Natsionalnoi zhandarmerii Frantsii ta mozhlyvosti ii vykorystannia u Natsionalnoi hvardii Ukrainy. [The organization of public order protection of the National Gendarmerie of France and the possibility of its use in the National Guard of Ukraine]. Collection of scientific works of the Kharkiv National University of the Air For. Co-

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

lection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Ser.: Military and technical sciences. No. 1, pp. 125–136. [in Ukrainian].

13. U Kyivskomu instytuti Natsionalnoi hvardii Ukrainy vidbulasia dovhoochikuvana zustrich vypusknnykiv [The long-awaited meeting of graduates took place at the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine]. *Site of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine*. Available at: <http://surl.li/eiyun> (Accessed 20 Jan. 2023) [in Ukrainian].

14. Shvets, D.V. (2016). *Pidhotovka maybutnikh ofitseriv MVS Ukrainy do ohorony i zabezpechennia hromadskoho*

poriadku v protsesi fakhovoi pidhotovky [Preparation of future officers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine for the protection and maintenance of public order in the process of professional training]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, 20 p. [in Ukrainian].

15. Yakovenko, Ye.S. (2016). *Formuvannia profesiynykh umin u maybutnikh ofitseriv pidrozdiliv spetsialnoho pryznachennia Natsionalnoi hvardii Ukrainy* [Formation of professional skills of future officers of special purpose units of the National Guard of Ukraine]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Hlukhiv, 21 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 23.01.2023

УДК 37.091.12:005.336.2:373.2.011.3-051(045)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.273127>

Тамара Бондар, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки дошкільної,
початкової освіти та освітнього менеджменту
Мукачівського державного університету
Олена Пинзеник, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки дошкільної,
початкової освіти та освітнього менеджменту
Мукачівського державного університету

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розглядається і уточнюється сутність та зміст понять “компетентність”, “професійна компетентність”, “фахова компетентність”, “професійна готовність” до педагогічної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти, шляхи її удосконалення. Подано результати дослідження проблеми формування професійної компетентності майбутнього педагога, уточнено поняття фахової компетентності та окреслені результати удосконалення її змісту відповідно до стандартів освіти шляхом оновлення компонентів освітньо-професійної програми підготовки магістрів дошкільної освіти.

Ключові слова: “компетентність”; “професійна компетентність”; “фахова компетентність”; “інклюзивна компетентність”; “професійна готовність”.

Лім. 12.

Tamara Bondar, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor,
Head of the Pedagogy for Preschool,
Primary Education and Educational Management Department,
Mukachevo State University
Olena Pynzenyk, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor,
Associate Professor of the Pedagogy for Preschool,
Primary Education and Educational Management Department,
Mukachevo State University

MODERN APPROACHES TO THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF EDUCATORS OF PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The article has considered and clarified the essence and content of the concepts “competence”, “professional competence”, “special competence”, “inclusive competence”, “professional readiness” for pedagogical activity of an educator of preschool educational institution and ways of its improvement. The results of the research on the problem of forming the professional competence of a future educator have been presented; the concept of professional competence has been clarified and presented the results of improving its content in accordance with educational standards by updating the components of the educational and professional program of training graduates of Master's degree in preschool education.

The process of professional training of a future educator requires the creation of new models of professional readiness, which involves gaining experience in the use of effective methods, means and forms of organizing educational activities of children of early and preschool age based on updating the content of education in accordance with state educational standards.